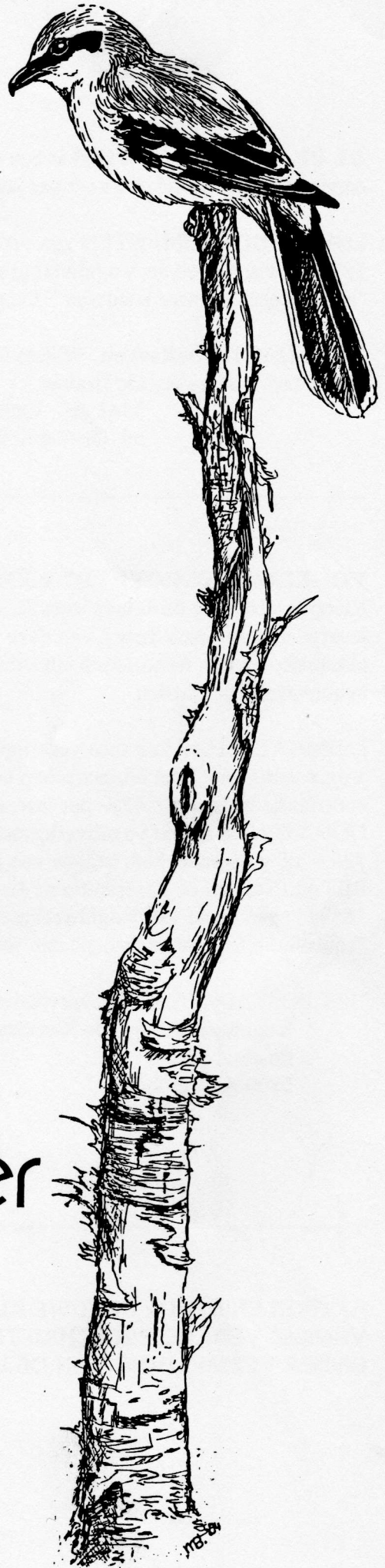

de blauwe klauwier

JAARGANG 22 NO. 3

DE BLAUWE KLAUWIER is een uitgave van **VOGELWERK GROEP "DE KEMPEN"**, en verschijnt in principe 4 keer per jaar.

LOSSE ABONNEMENTEN zijn verkrijgbaar door storting van *f* 17,50 op girorekening 5859111 ten name van Vogelwerkgroep de Kempen te Eindhoven, onder vermelding van "abonnement Blauwe Klauwier". De portokosten zijn in de prijs inbegrepen.

DE REDACTIE bestaat uit: Willem Veenhuizen en Jan Wouters.

Het redactie-adres is: De Braken 11
5541 AC Reusel
tel. 0497-642391

VOGELWERK GROEP "DE KEMPEN" beoogt bezig te zijn met vogelstudie in de Kempen, teneinde de kennis over de, in het wild levende, vogels te vergroten en een bijdrage te leveren aan de bescherming van deze vogels in hun milieu. Hiernaast is ruimte voor andere activiteiten zoals: natuurstudie in ruimere zin, voorlichting, educatie en beheerswerkzaamheden.

LIDMAATSCHAP kan men verkrijgen door zich te wenden tot het secretariaat van de Vogelwerkgroep. Het lidmaatschap begint met een proeflidmaatschap van 3 maanden. De contributie bedraagt *f* 45,-- per jaar; studenten betalen *f* 35,-- en gezinsleden *f* 22,50. **DONATEURS** die de vogelwerkgroep willen steunen zijn van harte welkom. Donateurs die *f*25,-- of meer schenken, krijgen een jaar lang de Blauwe Klauwier toegezonden. **BETALING** van de contributie of donatie kan geschieden door storting op girorekening 5859111 ten name van Vogelwerkgroep de Kempen te Eindhoven, onder vermelding van "contributie Vogelwerkgroep" dan wel "donatie Vogelwerkgroep".

HET POSTADRES van het secretariaat luidt als volgt:

Vogelwerkgroep "De Kempen"
Postbus 386
5500 AJ Veldhoven.

ARTIKELN UIT DE BLAUWE KLAUWIER MOGEN WORDEN OVERGENOMEN, NA VOORAF VERKREGEN SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE, ONDER VERMELDING VAN DE BRON.

Trektellen in de Kempen: najaar 1995.

PEER BUSINK

Gezellig trektellen

Ook vorig jaar werd op de eerste zaterdag van september gestart met het tellen van voorbijvliegende vogels richting zuid/zuidwest. De lokatie was weer op de bekende plaats op de Strabrechtse Heide. Om de 14 dagen werd er in totaal op zes zaterdagen geteld vanaf 2 september tot en met 11 november. We begonnen (meestal Guus) een half uur voor zonsopgang.

Het trektellen op deze post werd goed bezocht. Niet alleen het op naam brengen van de soorten (wat af en toe tot een discussie leidt) blijkt een leuke en leerzame bezigheid te zijn, maar ook het sociale aspect van deze tijdsbesteding mag je zeer zeker niet onderschatten. Dit laatste krijgt steeds meer de overhand wanneer de omstandigheden voor trekvogels minder blijken te zijn. Daartussen bestaat dus een zekere mate van omgekeerd evenredigheid.

We hebben de trend van "gezellig en ontspannen trektellen" van vorige jaren weer voortgezet en zelfs het strakke stramien van de LWVT-telling weer wat meer losgelaten. Ook hebben we de teltijd van de morgen verlengd tot 12.00 uur, dit om de "thermiekjongens" niet te missen. Want die blijken bij zonnig weer om \pm 10.30 uur op te stijgen. Dus gewoon lekker op je klapstoel naar boven kijken en opschrijven wat je ziet.

Verschillende gebieden

Ook nu had ik aan Wil Beeren (de Putberg) en Carlo van Seggelen (Astense Peel) weer gevraagd om simultaan te tellen, waardoor wij (en zij) wat referentie-materiaal hebben. Later bleek dat op de telpost Astense Peel bijna niet geteld is, derhalve zijn hiervan geen gegevens in dit verslag opgenomen.

Tijdens een themadag over vogels in de afgelopen winter trof ik John Vereijken, die vertelde dat hij ook regelmatig in Aarle-Rixtel trek telde en dit ook noteert. Hij heeft mij zijn gegevens opgestuurd. Ook de

gegevens van Wil Beeren heb ik ontvangen en van beide heb ik de gegevens in dit verslag kunnen opnemen.

Het bleek dat John en Wil alleen de wat bijzondere gegevens hadden genoteerd en dus niet de "gewone" soorten hadden meegeteld. In de overzichtstabel staat onder hun post vermeld het aantal keren dat ze binnen een decade geteld hebben.

Verder is Jan Erik Kikkert verschillende keren op een zaterdagmorgen op onze telpost geweest en dat is natuurlijk zeer plezierig, want hij ziet en hoort beter dan een Havik! Jan Erik is in de trekperiode tussendoor ook op de Strabrecht geweest en heeft mij daarvan de meer bijzondere gevallen opgestuurd. Zijn waarnemingen staan in de overzichtstabel gewoon gedrukt onder de kolom Strabrecht. (onze gegevens staan vetgedrukt)

Overzichtstabel

Omdat de teldata van de verschillende waarnemers nogal verschilden heb ik de gegevens gerangschikt in decades (periodes van 10 dagen). Dit heb ik gedaan om het aantal kolommen van de tabel te beperken waardoor de overzichtelijkheid bevorderd wordt. Dus september I is de periode van 1 september t/m 10 september, September II van 11 september t/m 20 september, enz. Ik hoop hiermee ook een beter beeld van de gemiddelde trekintensiteit in de hele periode per soort te krijgen.

Voor menige soort blijkt dit ook uit de overzichtstabel naar voren te komen, alhoewel door de matige trek op "onze" teldagen voor meerdere soorten deze pieken gecamoufleerd blijven. Vooral de vinkachtigen hebben het af laten weten vorig jaar, want op een beetje trekdag moeten zeker de aantallen gezien worden die hier als totaal van de zes trekteldata genoteerd staan. (in de laatste kolom)

De telomstandigheden

In het najaar heb je veel kans dat je in de morgenuren in de mist zit. Deze mist kan ook erg plaatselijk zijn. En wel zo plaatselijk dat op een morgen met helder zicht op de Plaatse er een dikke mist over de telpost van naar schatting 3 meter hoogte hing. Je hoort de roepjes dan wel, je weet wie het zijn, maar je weet niet met hoeveel ze zijn. Dat frustreert een teller! Zo'n mist is dan vaak achteraf weer hardnekkiger geweest dan je het van te voren ingeschat hebt. Een teller waardeert dan intens het moment wanneer hij weer in het blauw kan kijken. Deze mistomstandigheden zorgen natuurlijk ook voor een onderstelling van de werkelijke aantallen die op zo'n morgen zijn overgekomen.

Het volgende staatje geeft de weersomstandigheden op de diverse telmorgens. Zoals eerder gezegd, is aan deze opsomming te zien dat de omstandigheden verre van ideaal zijn geweest.

<i>Datum</i>	<i>Weersomstandigheden</i>
2 sep	geheel bewolkt, tussen 9 en 10 uur regen
16 sep	goed weer
30 sep	regenachtig, na 10 uur gestopt wegens aanhoudende regen
14 okt	grondmist, later zonnig
28 okt	grondmist, later geheel bewolkt
11 nov	goed weer

De resultaten

Vergeleken met vorige jaren, blijkt de trekintensiteit op de teldagen van 1995 te behoren tot de categorie "magere trek". Wil men de tellingen van 1995 vergelijken met die van 1994, dan neme men de Blauwe Klauwier jrg. 21 no. 3.

De Aalscholver is goed overgekomen. De grootste groepen in V-formatie werden op 28 oktober geteld en wel één van 229 ex. en één groep van 180 ex. Een fenomenaal mooi gezicht. Maar ook de groep van 13 overtrekkende Blauwe Reigers in de ochtend van 14 okt. zag er spectaculair uit.

En verder de meetrekkende roofvogels, vaak op hoogte, geven weer een aparte dimensie aan het trekgebeuren. Op 16 sept. waren de omstandigheden in de

late ochtend voor thermiek ideaal, we telden 42 schroevende en afzeilende Buizerden. Voor menigeen een record.

Roeken die in andere jaren in indrukwekkende brede fronten konden overkomen, trokken nu in kleine groepen over in vooral decade III van oktober. De grootste groep bestond uit 30 ex. Wel kwamen ze heel hoog over, sommige zo hoog dat ze met het blote oog bijna niet te zien waren.

De Houtduiven begonnen in de eerste decade van november door te trekken in weliswaar niet zulke grote groepen als we gewend waren. De grootste groep bestond uit ± 200 ex., de groep die hierop volgt bestond maar uit 70 ex. Een leuk detail is dat de groep van 200 ex. op zo'n hoogte vloog dat het geluid van de vleugelslagen duidelijk achterbleef vergeleken met de plaats waar ze zich op dat moment werkelijk bevonden.

Op 2 september na ± 9.45 uur begonnen opvallend veel Postduiven over te komen. In eerste instantie had ik ze niet geteld maar omdat ze steeds frequenter overkwamen, heb ik de grotere groepen gedurende een uur eens bijgehouden. In dat uur (tussen 10.00 en 11.00 uur) passeerden 39 groepen die bestonden uit minimaal 30 ex. tot ± 120 ex. Opvallend was dat er ook regelmatig een Postduif solitair langs vloog en dan ook nog laag. Zijn het vooral deze duiven die de Havik op z'n menu heeft staan?

Zoals eerder gezegd werden de vinkachtigen in kleine aantallen gezien, maar dit geldt zeer zeker ook voor de lijsterachtigen, graspiepers, witte kwikken, meeuwachtigen en eendachtigen.

Opvallend is dat er voor onze streek, redelijk veel Duinpiepers zijn gezien door Jan Erik, John en Wil. Wil had een "gelekwikken-dag" op 10 sept.

Slechts één keer werd door één van de tellers een groep Kraanvogels gezien. En wat te denken van maar één Kruisbek. Deze soorten maken hun naam van onregelmatige doortrekker of invasie-gast waar, want in het recente verleden zijn de aantallen wel anders geweest.

Overzichtstabel: In 1995 waargenomen trekkende vogels op verschillende telposten in de Kempen. Voor verdere uitleg zie de tekst.

Maand Decade Telpost	September						Oktober						November						Tot. Stra
	I		II		III		I		II		III		I			II			
	Stra	Putb (2x)	Stra	Aarl (4x)	Stra	Putb (1x)	Stra	Aarl (1x)	Stra	Aarl (1x)	Putb (1x)	Stra	Aarl (1x)	Stra	Aarl (1x)	Putb (1x)	Stra	Aarl (2x)	
Aalscholver	1		13; 1	46			71	124	24	82	639	542	575	60	445		39	18	606
Blauwe Reiger			20		13	1			17										50
Rietgans															21				
Kolgans												39		49	24		2	5	
Grauwe Gans				2								12		414	80				
Gans spec														116				32	
Wilde Eend												6							6
Wespendief	2		2	18															
Rode Wouw							1					1							1
Bruine Kiekendief			11	31	1		3		1										2
Blauwe Kiekendief			1	1			1												
Havik			4	1					1								1		6
Sperwer			5	5				1	3			4	1		10		4	2	16
Buizerd	12		42	20				1	8	6		6	6		24			16	68
Visarend	3		2	3															
Torenvalk	3			1				1											3
Boomvalk	1			1															1
Smelleken							4	1						1	1	1			
Boomvalk				1															
Goudplevier			1	4	1		1										1	4	
Kievit	8		80	1074					63			95	112		124		107	225	353
Watersnip	1		2	6	1					1		1							5
Kokmeeuw	4											2							6
Stommeeuw																		3	
Zilvermeeuw												11					14	38	25
Kl. Mantelmeeuw	5																		5
Holenduif	3		6						2			6					19	49	36
Houtduif										105		184			1506		1763	6910	1957
Boonleeuwerik			17		1		2	15	23			9			13		1		43
Veldleeuwerik			1		11				115			80					235	44	442
Boerenzwaluw	385	143	209	107	12														606
Huiszwaluw			5																5
Duinpieper	6	7	20	10				1											
Boonpieper	16	7	11	7	3														30
Graspieper	24				98	4			37			15			6		21	2	195
Waterpieper												1;3							3
Gele Kwikstaart		248	81	59	13														94
Grote Gele Kwikst.		3	2; 4	1	4		2	2				1		1					4
Witte Kwikstaart	7		6		8	17			16			6						2	43
Heggenus						1						2						1	2
Kramsvogel															46		19		19
Zanglijster			1		6				5			4							16
Koperwiek					1										14		25		1
Grote Lijster					4	6			3			1					1		8
Merel			1																1
Kool/Pimpelmees	50		1						4						2			4	55
Ringmus			4		22				7			44			20		34	6	111
Vlaamse Gaai				2															
Kauw												18							18
Roek												526	436				5	5	531
Spreeuw			398		179				27			26					30	3	660
Vink	3				58	6			44			118		8	11		5		236
Keep									6			8		6			1		21
Europese Kanarie							1		2					2					
Groenling									3			19					1		23
Putter							17	3	3			5	1	3			1	6	3
Sijs									15			18							33
Kneu	6		2		6	26			67			42							123
Frater												1; 1		1			1		1
Barmsijs									1			2		25			23		1
Kruisbek					1														
Geelgors			1		5				22			10					3		41
Rietgors			3		5				25			27					5	1	65

28 oktober

-4-

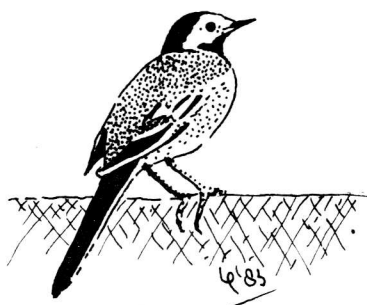
Om een indruk te geven hoe de trek tijdens een morgen op de telpost Strabrechtse Heide verloopt, zijn de resultaten van één teldatum in het volgende schema per uur uitgewerkt. De getallen tussen

haakjes stellen het aantal groepen voor.

Hieruit komt naar voren dat er vroegere en later trekkende soorten zijn. Zo hebben de Vinken hun piek duidelijk in het eerste uur, terwijl de Buizerden pas in het laatste uur beginnen te trekken.

Aantal overtrekkende vogels uitgesplitst per uur op 28 oktober 1995 op Strabrecht.

Tijd	7.00-8.00	8.00-9.00	9.00-10.00	10.00-11.00	Totaal
Rietgors	8 (8)	11 (11)	6 (5)	2 (1)	27
Keep	3 (3)	5 (1)			8
Veldleeuwerik	3 (3)	42 (6)	11 (5)	24 (3)	80
Geelgors	4 (4)	4 (4)	1	1	10
Vink	72 (13)	17 (4)	16 (2)	13 (2)	118
Zanglijster	4 (2)				4
Sperwer	1			3 (2)	4
Groenling	2 (2)	16 (5)		1	
Roek	70 (6)	179 (19)	172 (14)	175 (15)	526
Houtduif	145 (5)		36 (7)	3 (1)	184
Holenduif	1		4 (2)	1	6
Putter	2 (1)		1	2 (1)	5
Watersnip	1				1
Kneu	30 (1)		6 (1)	6 (1)	42
Graspieper	1	14 (5)			15
Rode Wouw		1			1
Ringmus		38 (6)	6 (1)		44
Sijs		5 (2)	5 (3)	8 (1)	18
Kokmeeuw		2 (1)			2
Kauw		4 (1)	8 (2)	2 (1)	18
Witte Kwikstaart		3 (3)	3 (1)		6
Grote Lijster			1		1
Boomleeuwerik			2 (2)	7 (3)	9
Witgatje			1		1
Aalscholver			522 (6)	11 (1)	533
Kievit			11 (1)	84 (3)	95
Waterpieper			3 (1)		3
Frater			1		1
Heggemus				2 (1)	2
Buizerd				6 (3)	6
Wilde Eend				6 (1)	6
Spreeuw				26 (3)	26

Bijzonderheden

Toch werden er door deze en gene weer interessante en meer bijzondere waarnemingen gedaan. Deze waarnemingen zijn in onderstaande tabel apart gerubriceerd en wel per telpost en in chronologische volgorde:

Telpost Aalre Rixtel (John Vereijken)

Slechtvalk: 1 ex. 17 sep (18 sep was topdag voor roofvogels)

Zwarte Ooievaar: 1 ex. 18 sep

Nijlgans: 11 ex. 11 nov

Telpost Putberg (Wil Beeren)

Grote Pieper: 1 ex. 7 nov

Telpost Strabrechtse Heide (Jan Erik Kikkert)

Bontbekplevier: 1 ex. 21 aug; 1 ex. 29 aug

Zwarte Stern: 10 ex. 29 aug; 1 ex. 12 sep

Ortolaan: 1 ex. 30 aug

Roodpootvalk: 1 ex. 6 sep

Kruisbek: 1 ex. 23 sep

Dwerggans: 1 ex. 9 okt

Roodkeelpieper: 1 ex. 29 okt

Zilverplevier: 1 ex. 3 nov

Velduil: 1 ex. 4 nov

Grauwe Gors: 1 ex. 25 nov

Grote Zaagbek: 2 ex. 26 nov

Kraanvogel: 26 ex. 28 nov

Pestvogel: 1 ex. 27 dec

Tenslotte

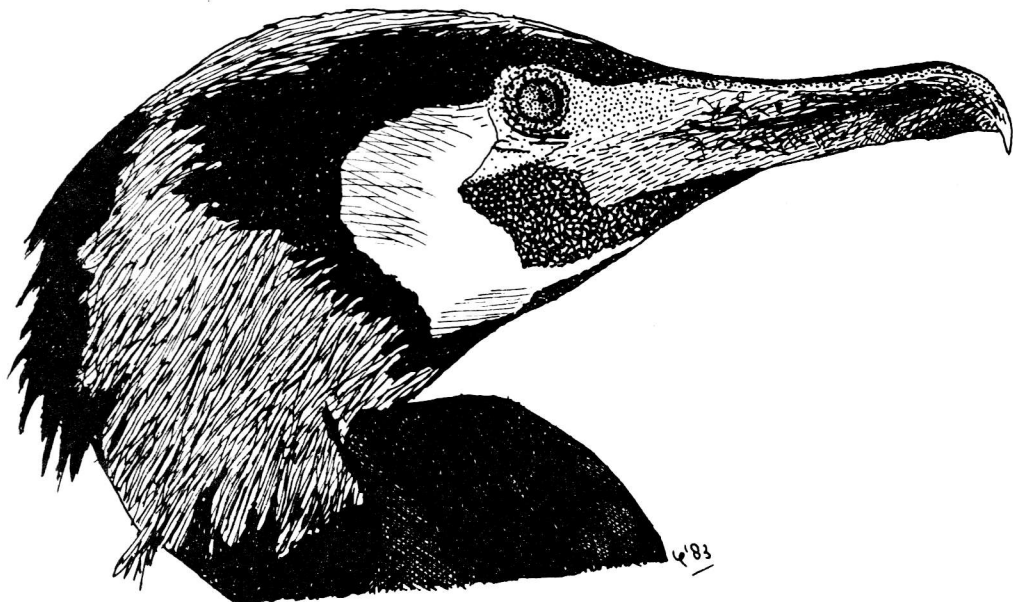
Dit jaar (1996) zijn we weer met goede moed begonnen en wel op zaterdag 7 september. Om de twee weken wordt er verplicht geteld t/m zaterdag 9 november. Je bent van harte welkom om met ons mee te tellen. Neem dan wel je eigen stoel mee (en iets lekkers mag altijd).

Heb je zelf trekwaarnemingen gedaan tussen begin september en 20 november, dan kun je die vóór 1 december aan mij opsturen, zodat ik ze kan vermelden in een volgend verslag.

In de stroom van de vooruitgang, zitten we wellicht in de nabije toekomst met een database-programma op een laptop op de telpost. Ik heb geruchten gehoord dat er al VWG-ers zijn die dit in het geheim al aan het uitproberen zijn.

De trektellers van 1995

Wil Beeren, Ivo Boerenkamp, Peer Busink, Ton Geerts, Hans Hermans, Ben Jacobs, Jan Erik Kikkert, Henk Munsters, Piet van Happen, Willem Veenhuizen, John Vereijken, Gerrit Vink, Carlo van Wely.

DE HUISZWALUW (*Delichon urbica*) IN DE KEMPEN IN 1995.

WILLEM VEENHUIZEN EN JAN WOUTERS

Al voor het twaalfde achtereenvolgende jaar zijn veel plaatsen in de Kempen op de Huiszwaluw geïnventariseerd. We krijgen zo prachtige tijdreeksen waar SOVON blij mee zal zijn. En we houden vol. Het team zwaluwtellers bestond ook dit jaar de volgende personen: Wil Beeren (WBe), Fred de Blom (FdB), Pierre Boudewijns (PBo), Martin van den Broek (MBr), Wim Deeben (WDe), Piet van Happen (PHa), Ton Hermans (The), Guus Nas (GNa), Geert Sanders (GSa), Gerrit Vink (GVi), Jan Wouters (JWo) en Willem Veenhuizen(WVe). Allen veel dank en gaarne tot het volgende seizoen.

BESPREKING VAN DE TELRESULTATEN PER PLAATS.

In Tabel 1 zijn de getelde aantallen in de diverse plaatsen vanaf 1984 tot en met 1995 weergegeven. We zullen de tabel plaats voor plaats doornemen.

Acht: Stabiel of een lichte toename.

Bergeijk: Populatie stabiel gebleven.

Breugel: Hoe lang zullen die 2 paartjes zich hier nog kunnen handhaven? Dit jaar in ieder geval nog wel.

Budel: Sterke afname!

Budel Dorplein: Weer een lichte afname.

Budel Schoot: Nog maar één broedsel.

Duizel: Niets! Op Donk 12-14 enkele oude 'ringen' van enkele jaren oud.

Eindhoven: Dit jaar is de populatie nog stabiel gebleven.

Geldrop: Populatie nog wat toegenomen na de dramatische afname van 1993. Op de locatie Horyon nog maar 1 nest. De kolonie aan de kerk in Zesgehuchten gaat steeds verder achteruit en omvat nog maar 5 broedparen, tegen vorig jaar 6!

Hapert: Dit jaar een sterke afname. Bewoners beletten de zwaluwen het nestelen aan hun huis.

Heeze: Blijft nu redelijk stabiel.

Knegsel: Toch nog maar twee nesten gevonden!

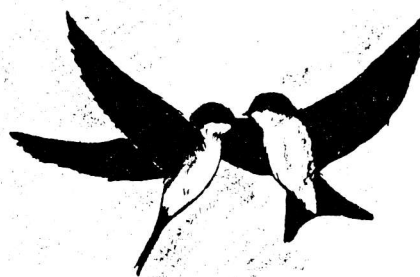
Leende: Populatie met eenderde (3 nesten) afgenomen.

Tabel 1: AANTAL GETELDE HUISZWALUWNESTEN PER PLAATS VAN 1984 TOT EN MET 1995. Voor de afkortingen van de tellers zie in de tekst.

Plaats	Atlas- en Kwartblok	JAAR													Teller(s)	Tendens
		'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	1995			
Aalst	51-55	0	--*)	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--			
Acht	51-34	--	±6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	WVe, FdB	+	
Bergeyk	57-13-3+4 57-23-1+2	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	WVe	0	
Bladel	57-11	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--			
Breugel	51-25-4	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	GNa	0	
Budel	57-26-4	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	WBe	-	
Budel Dorplein	57-36-4	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	WBe	-	
Budel Schoot	57-36-2+4	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	WBe	-	
Casteren	51-51-2	27	--	--	--	±6	12	--	--	--	14	--	--			
Duizel**)	51-52-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	FdB	?	
Eindhoven	51-35-1 51-44-2	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	GNa, FdB, WVe	0	
Geldrop	51-46-3+4	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	PHa	+	
Hapert	51-52	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6		---	
Heeze	51-56-2+4	±1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	PHa, The	0	
Hoogeloon	51-52-1	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--			
Knegsel)	51-53-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	WVe, FdB	-	
Leende	57-16-1	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	WBe, PHa	-	
Leenderstrijp	57-16-3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	WBe	0	
Luykgestel	57-23-4	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	WVe	0	
Maarheeze	57-27-1	--	--	--	--	(2)	45	51	42	36	33	31	--			
Nuenen	51-36-1+3	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	WVe	--	
Oerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--			
Reusel	56-18-2	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	JWo	0	
Riethoven	57-13+14	--	8	2	--	3	0	--	0	--	--	--	--			
Schadewijk	57-13	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--			
Soerendonk	57-26-1	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--			
Son	51-25-3+4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0	0	GNa	0	
Steensel	51-53-4	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	PBo, MBr	---	
Sterksel	57-17-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--			
Veldhoven (dorp)	51-54-1	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	WDe, WVe	+	
Veldhoven Look (Boerenbond)	51-43-4 51-44-3	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	WDe	+	
Waalre	51-54-2+4	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--	--			
Weebosch	57-22-2	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	WVe	---	
Westerhoven	57-14-3	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	WVe	---	
Wintelre	51-43	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10	WVe, FdB	+	
Zandoerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--			
TOTAAL		679	496	359	173	430	472	499	411	366	404	375	251			

*)niet geteld **) nieuwe telling

Leenderstrijp: Min of meer stabiel. De kolonie aan de Strijperstraat 67 ging van 24 nesten terug naar 21!

Luyksgestel: Populatie stabiel gebleven.

Nuenen: Populatie ook met eenderde (6 nesten) afgenomen. De beide kunstnesten waren niet bezet.

Reusel: Na de zware afname in 1993 blijft de populatie ook dit jaar stabiel.

Steensel: Populatie wederom sterk afgenomen.

Veldhoven-dorp: De populatie blijft licht toenemen. De kolonie van de Runstraat is hetzelfde gebleven (17 nesten).

Veldhoven Look: Weer een lichte toename, van 2 nesten bij de 'Boerenbond'.

Weebosch: Populatie sterk afgenomen.

Westerhoven: Populatie sterk afgenomen.

Wintelre: Populatie stabiel of iets toegenomen.

NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

In tabel 2 zijn de tellingen bijeengebracht van enkele kolonies in het buitengebied, dus buiten de bebouwde kommen.

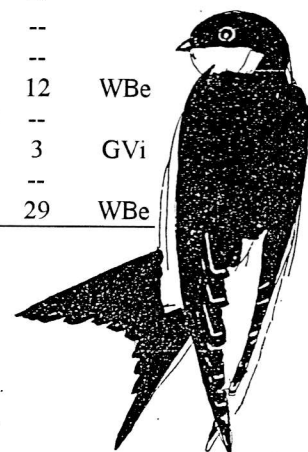
Fabriek KZM Budelco: Wederom een afname!

Aanschotse Beemden: De nieuwe vestiging vanuit de populatie "Rode Kruislaan", is met een kwart (1 nest) afgenomen!

Leenderstrijp Paaldijk 3: Deze kolonie is vrijwel even groot gebleven.

Tabel 2: KOLONIES AAN BOERDERIJEN/HUIZEN IN HET BUITENGEBIED

Plaats	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	Teller(s)
Eindhoven boerderij "De Keizer"	15	--	--	--	4	--	--	--	--	--	--	--	
Nuenen boerderij Collse Hoefstr.	--	7	9	--	2	--	0	0	--	--	--	--	
Broekhovenseweg nabij Gr. Vlasroot	--	11	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	WBe
Achelse Kluis	58	39	±53	±63	±75	±83	±81	±56	±46	±56	±43	--	
Aanschotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	GVi
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	
Leenderstrijp boerderij Paaldijk 3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	WBe

DISCUSSIE

Ook in 1995 lijkt het erop dat de populatie over de gehele lijn weer achteruit is gegaan, al blijft er variatie. Tegenover flinke afnames van de huiszwaluwpopulaties in Hapert, Nuenen, Steensel en de Weebosch staan enkele toenames in Geldrop en Veldhoven.

Als we de plaatsen die in 1994 en 1995 geteld zijn met elkaar vergelijken komen we tot een teruggang van 328 naar 295 nesten, een daling van 10 %. Voor het teldistrict waar ons werkgebied in ligt (nr.9) stelt Leys (1996) in 1995 een gelijkblijvende trend vast, ten opzichte van 1994. Ten opzicht van 1990 is de Huiszwaluw in 1995 in dat district met 48 % afgenomen. Voor onze telling is die teruggang nog iets groter: van 410 naar 196 nesten, een daling van 52%.

Voor heel Nederland liggen de cijfers van 1995 op 6 % achteruitgang ten opzichte van 1994 en 23% achteruitgang ten opzichte van 1990. De Nederlandse huiszwaluwpopulatie wordt geschat op 116.000-130.000 broedparen. (Leys 1996).

In ons werkgebied doet de Huiszwaluw het dus slechter dan in de rest van Nederland, en ook slechter dan in de rest van zuidelijk Noord Brabant. Met een achteruitgang van 10% per jaar lijkt het een kwestie van 10 jaar voor we nog maar een kleine restpopulatie over hebben.

We zullen de moed er maar in houden en tellen nu het nog kan. Op naar het volgende telseizoen, zwaluwse groeten!

Literatuur

-H.N. Leys (1996): Inventarisatie van de Huiszwaluw en Oeverzwaluw. Verslag 1995. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

NACHTZWALUW-INVENTARISATIE VAN HET LEENDERBOS EN DE GROOTE HEIDE IN 1996.

HANS HERMANS

Leenderbos

Net als vorige jaren zijn de Nachtzwaluwen van het Leenderbos weer geïnventariseerd. De teldata waren:

- 1 juni (8 personen)
- 15 juni (7 personen)
- 28 juni (12 personen)
- 13 juli (3 personen)

Op alle avonden was het goed "telweer", maar nooit zwoel en warm. Alleen op 28 juni zijn alle bekende, geschikte nachtzwaluwplaatsen onderzocht. Op de Galberg e.o. na (1x), zijn alle plekken 2 tot 3 maal bezocht.

In totaal werden 18 territoria aange troffen (zie kaartje). In vergelijking met de vorige 2 jaren is dat een toename met 4 territoria. (Bl. Klauwier jaargang 21 no. 4). Mogelijk dat door het droge voorjaar meer terreinen geschikt waren voor de Nachtzwaluw. Ook kan de populatie gegroeid zijn door de warme zomers van de twee afgelopen jaren.

Bijkomende waarnemingen:

- 1-6: 2 Boomvalk, 3 man.en 1 juv. Bosuil.
- 15-6: 1 Blauwborst, 1 Buizerd, 1 man Bosuil, 1 Roodborsttapuit, 1 juv. Ransuil.
- 28-6: 2 juv. Ransuil.
- 13-7: 1 juv. Bosuil, 2 Reebokken.

Groote Heide

Naast het Leenderbos zijn er dit jaar nog een aantal andere gebieden onderzocht op Nachtzwaluwen. Zo heeft het IVN-Valkenswaard o.a. de Groote Heide (en een deel van de Gastelsche Heide) voor zijn rekening genomen. Het resultaat was 3 territoria op de Groote Heide en 1 territorium op de Gastelsche Heide. Met de waarnemingen van de VWG De Kempen erbij resulteert dit in een totaal van 4 territoria. op de Groote Heide.

Bijkomende waarnemingen:

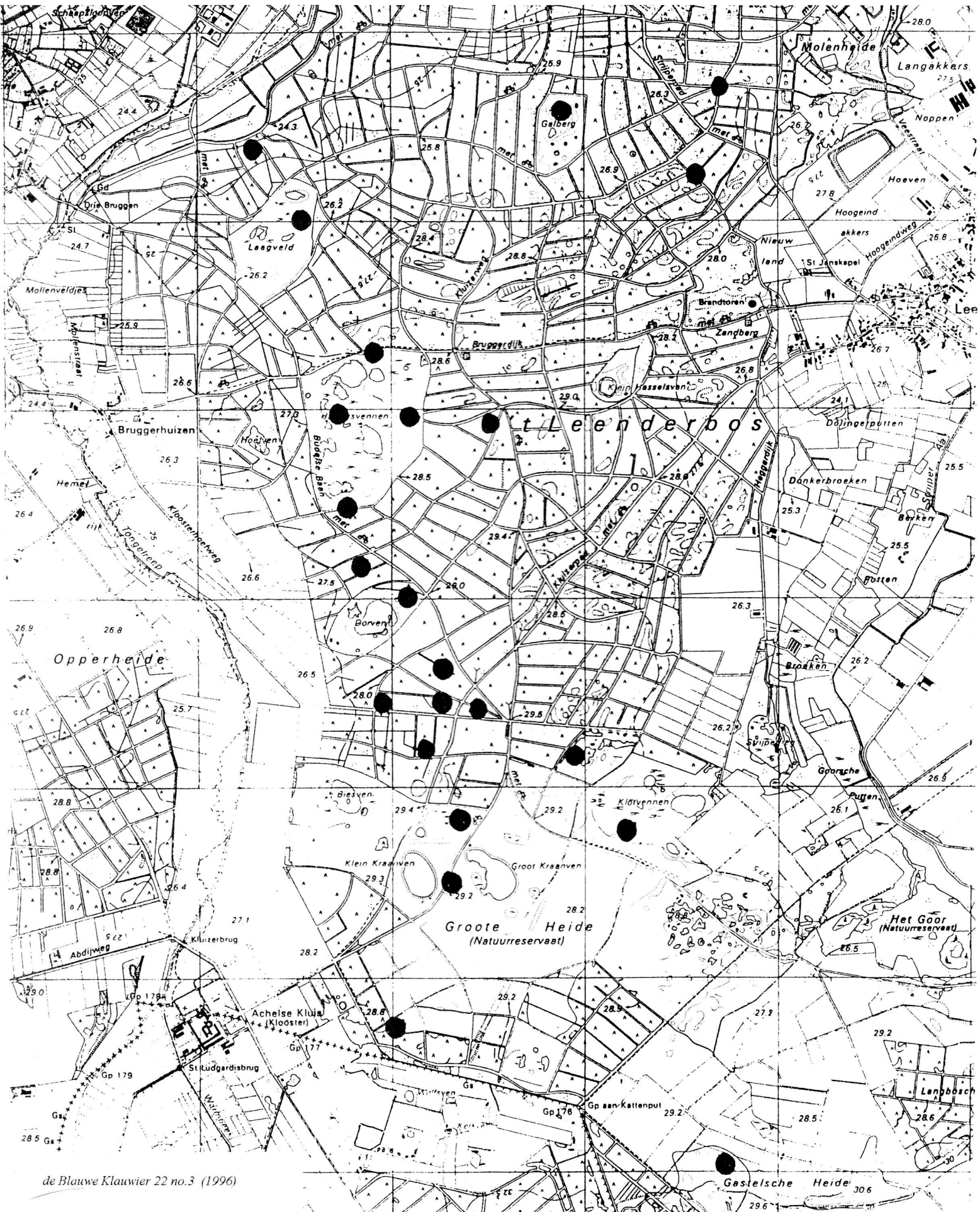
Op 2 plaatsen jonge Ransuilen.

Informatie over de andere nachtzwaluwinventarisaties van dit jaar zal nog volgen.

Met dank aan Gerard Bosschers (SBB), het IVN-Valkenswaard en alle VWG-ers die aan deze inventarisatie hebben meegewerkt.

Verspreiding van de Nachtzwaluw in het Leenderbos en de Grootte Heide in 1996
(18 resp. 4 paren).

KNOBBELZWANENENTELLING 1996.

HANS HERMANS

De Stichting Knobbelzwanenplatform zet zich in voor een betere bescherming van de Knobbelzwaan. Met name in het westen en noorden van het land worden deze mooie dieren vaak bedreigd door afschot of worden hun broedsels verstoord of vernietigd. Dit alles om schade aan landbouwgewassen te beperken. Het platform streeft naar een "ethisch verantwoord beheer" van de Knobbelzwanenpopulatie. Dit betekent dat op plaatsen waar schade door zwanen wordt ondervonden, zwaanvriendelijke (verjaag)methoden worden gepropageerd. Afschot of vernietiging van broedsels is daarbij onaanvaardbaar.

Om een betere indruk te krijgen van de landelijke zwanenpopulatie en haar verspreiding heeft het Platform dit jaar een landelijke telling georganiseerd. Ook de VWG de Kempen heeft hier aan meegewerkt. Op (of rond) 27 mei 1996 heeft deze telling plaats gevonden. Ons werkgebied is niet systematisch doorzocht, doch de meeste plaatsen waar waarschijnlijk zwanen vertoeven zijn bezocht.

De resultaten en lokaties

In totaal zijn er 28 volwassen zwanen geteld, verdeeld in één groep van 8 adulten en in 10 paren. Van deze 10 paren hadden er 3 jongen:

- Bergeijkse Visvijvers: 1 paar met 4 pulli
- Valkenswaardse visvijvers: 1 paar met 6 pulli
- Ten ZO v. Hapert: 1 paar in gevangenschap met 6 pulli

De 7 paren zonder jongen zaten op de volgende plaatsen:

- gemeentehuis Hapert
- congrescentrum Koningshof
- Ekkersweijer
- Karpendonkse plassen (2 paren)
- Greveschutven
- bij Schadewijk (Eersel)

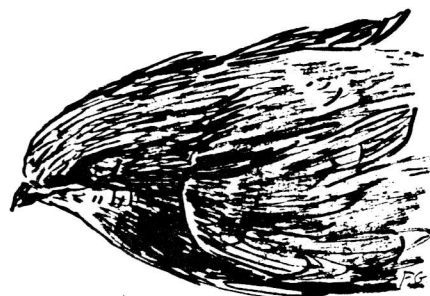
Van de 10 paren zaten 2 paren binnen hekwerk gevangen:

- ten ZO van Hapert
- bij Schadewijk (Eersel)

De groep van 8 volwassenen bevond zich op de Valkenswaardse Visvijvers.

Het is opvallend dat maar 2 van de 8 "wilde" paren tot een broedsel gekomen zijn. De relatief voedselarme vennen (Beuven, Goor & Flaes) schijnen ook niet bij Knobbelzwanen in trek te zijn. Ook de droogte dit jaar kan in dit opzicht meegevoeld hebben.

Het landelijk resultaat van de telling zal worden vastgelegd in de vorm van een rapport. Dit rapport zal te zijner tijd ook aan onze vogelwerkgroep gestuurd worden. Met dank aan allen die waarnemingen van Knobbelzwanen doorgegeven hebben.

Ingezonden brief

Eindhoven 10.06.1996

Hiermee wil ik reageren op een stuk, wat afgedrukt is in de Knipselkrant van de 'Blauwe Klauwier' jaargang 22 nr. 2 op blz. 22. Het gaat om "Controle Vogelasielen is een goede zaak", een stukje uit het Eindhovens Dagblad van 25 maart 1996. Asielhouder Toon de Smit van vogelasiel Someren geeft daar op enkele punten een voorstelling van zaken waaruit blijkt dat hij van toeten noch blazen weet. Waarschijnlijk is hij alleen maar uit op meerdere eer en glorie van zijn eigen asiel, over de ruggen van zijn collega's.

Als eerste zegt hij: "Dit weekeinde sprak ik een man die in zijn rijtjeshuis een asiel heeft met 1300 vogels". Dit is onjuist. Het bedoelde asiel krijgt ongeveer 1300 dieren per jaar binnen. Iedereen, en zeker de heer De Smit, weet dat hier dieren bij zijn, die nog geen dag in het asiel zitten. Er zijn namelijk vogels die direkt dood gaan, die euthanasie ondergaan of die dezelfde dag weer losgelaten worden. Bijvoorbeeld aan de grond gekomen Gierzwaluwen, die niet zelf meer kunnen opvliegen. Someren heeft ongeveer 500 vogels per jaar. Nu zegt de heer De Smit toch ook niet dat hij een asiel heeft met 500 vogels.

Ten tweede zegt hij dat Vogelbescherming Nederland het aantal erkende vogelasiels terug wil draaien van 165 naar niet meer dan 23. Dit klopt niet want die 165 (moet zijn 153) hebben geen erkenning, en daarom kan die ook niet teruggedraaid worden. Verder is het zo dat Vogelbescherming Nederland niet terug wil naar 23 asiels, maar een norm heeft vastgesteld waaraan een asiel zou moeten voldoen om een erkenning te krijgen. Van de 153 asiels hadden er op het moment dat dit artikel verscheen slechts 45 een erkenning aangevraagd, waarvan er 23 zijn gehonoreerd en er nog 5 in behandeling waren. Een en ander is duidelijk uitgelegd op de asielhoudersdag op 23 maart jl. waar ook de heer De Smit aanwezig was. Tot zover de onwaarheden.

Verder kan ik mij voorstellen dat iemand die in het buitengebied woont geen rioolaansluiting heeft. Maar moet daarom een asiel afgekeurd worden, hoe mooi en goed het verder ook is? Verder staan in het artikel niet alle eisen. Zo schijnt het dat men minimaal 500 m² grond moet hebben voor een totaalvergunning. Dit kan niet altijd, vooral niet in de grote stad. Maar als je voor de uitwenning van onder andere roofvogels een grote uitwenkooi nodig hebt, kun je toch samenwerken met een asiel dat zo'n kooi wel heeft. Zo kun je het gebruik hiervan wat optimaliseren, want dikwijls staat zo'n kooi lange tijd leeg.

Dat waren mijn opmerkingen over dit kranteartikel. Nu nog even iets over de 'Blauwe Klauwier'. Op de binnenkant van de achteromslag staat "Vogelasiel voor de Kempen" is Someren. Maar weet U dat de Dierenambulance Eindhoven en Dierenambulance De Kempen uit Bergeyk alle gewonde of zieke vogels uit 24 gemeenten naar Vogelopvang Regio Eindhoven brengen. Ook politie en justitie brengen in beslag genomen vogels (ter verzorging) daar naar toe. In Valkenswaard is ook nog een opvangcentrum (alleen voor roofvogels).

Als laatste nog even een fijn bericht. De fondsen voor de verbouwing van Vogelopvang Regio Eindhoven zijn beschikbaar. Nu kunnen de oude hondehokken afgebroken worden en vervangen worden door 11 mooie volièeres. Opdrachten tot het vervaardigen hiervan zijn reeds verstrekt.

Groeten,

Ton Geerts

KNIPSEL KRANT

E.D. Mei '96 Tureluur, blauwborst en bosuil

Knipseladres: SANSOVINOSTRAAT 24 , 5624 JK EINDHOVEN .

Samenstelling: HUUH KNUBBEN

Door onze correspondentie
Aimee Wilbrink

"Ons doel is de kennis over in het wild levende vogels te vergroten. Deze tentoonstelling maakt duidelijk waar wij ons in de twintig jaar van ons bestaan mee bezig hebben gehouden." Aan het woord is Jack van Kessel, lid van de speciale commissie van de Vogelwerkgroep die de tentoonstelling in het Veldhovense gemeentehuis heeft samengesteld.

De expositie 'Vogels in de Kempen' is vanaf vandaag te bekijken in de burgerhal en

EXPOSITIE 'VOGELS IN DE KEMPEN'

is georganiseerd door Vogelwerkgroep De Kempen als afsluitende activiteit van het Europees Natuurbescheringsjaar 1995. Bezoekers kunnen de verschillende landschapstypen van de Brabantse Kempen bekijken, zoals beken, bossen, heiden en vennen met de daarbij behorende vogelsoorten.

Van Kessel: "Het werk van de werkgroep varieert van het inventariseren van broedvogels tot het tellen van trekkende vogels, het ophangen en controleren van nestkasten en het uitvoeren van onderzoeksverslagen." Veel onderzoeken worden uitgevoerd in opdracht van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer of het Bra-

• Jack van Kessel legt de laatste hand aan de vogel tentoonstelling in de hal van het gemeentehuis in Veldhoven. Vanaf vandaag is het open voor bezoekers.

bants Landschap. Zo is dit jaar gestart met een bosuilen-onderzoek. "Het tellen van deze uilen is nodig om een beoordeling te geven over de waarde van een bepaald gebied. Ruim twintig

jaar geleden was in de Kempen bijna geen bosuil te kennen. Maar langzamerhand zakt het beestje steeds meer af naar het zuiden", vertelt Van Kessel. "Een goed teken dus."

Ook laat de tentoonstelling zien dat heiden en vennen belangrijke plekken vormen voor de Kempen. Hier komen specifieke vogels voor als de Tureluur en de blauwborst. Ook de vogelsoorten

in bossen, beekdalen, dorpen, steden en landbouwgebieden zijn door de Vogelwerkgroep in kaart gebracht. De tentoonstelling duurt tot en met woensdag 5 juni en is gratis te bezichtigen.

Kokmeeuw vliegt regio uit

Door Bert van Polen

EINDHOVEN - De populatie van de kokmeeuw gaat nu ook in Midden- en Oost-Brabant op eens hard achteruit. Een onderzoeker van de provincie schat dat het aantal broedparen sinds 1994 in Midden- en Oost-Brabant met twintig à dertig procent afgenomen is.

Het gaat om een landelijke trend. In de rest van Nederland, inclusief West-Brabant, is de populatie al eerder drastisch verminderd, met wel veertig à vijftig procent. Er zijn een aantal verklaringen voor de achteruitgang van de meeuw met - in de zomer - de chocoladebruine kop. De bioloog **Wiel Poelmans**, als beleidsmedewerker van de provincie Brabant fungerend als coördinator

voor het avifauna-onderzoek, ziet voor Midden- en Oost-Brabant een duidelijk verband met de beperkende regels voor het uitrijden van mest. Boeren mogen drijfmest nog maar in bepaalde tijden uitrijden en bovendien dient de mest in de grond geïnjecteerd te worden.

Het zijn omstandigheden waarbij het voedsel voor de kokmeeuw niet meer voor het oppikken ligt. Poelmans noemt nog twee andere verklaringen. Vuilnisbelten worden de laatste tijd beter afgedekt om overlast door kokmeeuwen tegen te gaan. Ook de droogte zal een rol spelen bij de vermindering van de populatie.

In drooggevallen vennen bijvoorbeeld komt de kokmeeuw niet tot broeden. Poelmans vindt de achteruitgang van de soort geen groot verlies voor de vogelstand in Brabant. De kokmeeuw tast het milieu van voedselarme vennen aan met z'n poep. Flora

en fauna die gebonden zijn aan een voedselarm milieu komen daardoor in de verdrukking. De achteruitgang wisselt overigens. In Budel-Dorplein is de kolonie, jarenlang een van de grootste van Nederland, afgenomen van 7500 broedparen in 1992 tot vijftienhonderd dit jaar. In het Turfwater bij het Soeren-

donks Goor daarentegen hebben zich dit jaar negenhonderd paren genesteld tegen 26 in 1992, aldus Wil Beeren, regionaal coördinator van Sovon, de Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland. Hij waarschuwt voor te vroege conclusies: „Je kunt er niks van zeggen. Je moet een populatie over een lange reeks van jaren bekijken.”

De uitbreiding van populatie van de kokmeeuw in Nederland is tientallen jaren een opmerkelijk verschijnsel geweest. In de jaren dertig werd het aantal broedparen geschat op 25.000. In de jaren 1978 - 1985 waren er ongeveer 225.000 à 275.000 paren. In de volgende jaren trad een kentering op. Voor 1993 geldt een aantal broedparen van 132.000.

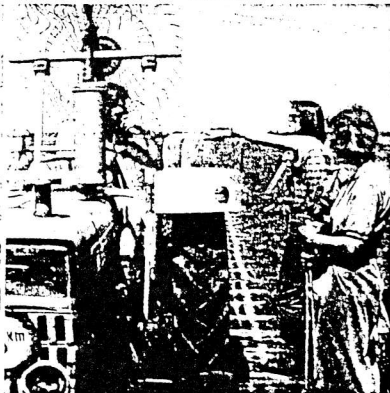
POPULATIE VERMINDERT DRASTISCH

Weidevogelbescherming Brabant zit in de lift

Eierzoeker kan 25 hectare landbouwgrond aan

Weidevogelbescherming. Het is niet maatschappelijk werk. Een beetje pathetisch ook. Vogels helpen met broeden door hun nesten met oeren en Joggemite beschermen. Kan dat dan soms 60k al niet meer zonder menselijk ingrijpen? Inderdaad, op het meeste boerenland kunnen de gevederde broeders bijna niet meer zonder onze hulp.

In Brabant staan al 3100 ha dat 'huurland' onder contract bij vrijwilligers. Deze helpen de boeren met het beschermen van de kieviten, scholeksters, wulpen, ruitruisv grutto's en wet er nog verder vleugels heeft en in de wethuuroort.

• Weidevogelbeschermers op en naast de tractor. Op de foto in het midden: een nest met kievitkuikens.

boeren eerder hun land op en de vraag is nu hoe die twee factoren zich met elkaar zullen laten combineren. De cijfers uit de Verklagen duiden op een stijgende belangstelling voor deze vorm van vogelreservaten die in Brabant al meer dan 25 jaar bestaat. De 2.100 ha

De nodige, nuttige en boeiende bezigheid, noemt provinciaal coördinator Willem Veenhuizen het. Hij is benieuwd hoe het dit voorjaar met de broeders gesteld is. Door de langdurige kou gaat het vogelvolkje laat aan de leg. Als gevolg van de droogte kunnen de

schappij. „Er zijn ook mensen die helemaal geen verstand van vogels hebben, maar die onder leiding van kenners de wet in willen.

Veenhuizen: „We zitten nog steeds in de lift. We hebben voor onze provincie voor 1994 een streeftotaal van 2500 ha. Het is een heel hectare en 250 vrijwilligers. Bij de organisatie gaan we

zo'n vrolijke boel kunnen maken. hebben net jarenlang erg slecht gehad. Hun aantallen gingen op veel plaatsen bolend achteruit. Bijvoorbeeld door de schaalvergroting in de landbouw en het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Vrijwillige vogelbescherming houdt 'aan bezig met het zoeken en markeren van nesten. Die kunnen dan bij het werk van de boer, zoals maaien, worden gespaard. Markeren gebeurt bijvoorbeeld met stukken of nestbeschermers; een andere keer worden nesten enkele meters verplaatst. Een en ander vraagt enige zorgvuldigheid, want het blijft oppassen voor eroverers (kraaien) die overal op het spoor van een makkelijk viermaalfje gezet kunnen worden.

Noord-Brabant sloot men laat aan bij het project weidevogels van 25 provinciale stichtingen Land schapsbeheer dat op poten is gezet door het Minister van Landbouw. „Erst werd gezegd: 'In Brabant weidevogels'! Nou toch zeker. Dat steit toch niets voor?“, herinnert Veenhuizen zich de eerste reacties.

Ten onrechte dus, zo blijkt uit het jaarverslag van Veenhuizen. Vierhonderd leersels van kieviten, 25 van grutto's, 15 van scholeksters en 5 van de zeldzame wulpe werden door de vrijwilligers geïdentificeerd. En grotere succes beschermd omdat niet eik en een succes kan worden. Dat is te belopen en bij te houden.

Ze leren eerst aan welke regels ze zich hebben te houden en ze moeten de Vogelwet een beetje kennen. Het woord 'vrijwillig' slaat ook op de agrariërs die meedoen. „Ten slotte zijn we van hun inzicht en goede wil afhankelijk“, vertelt Veenhuizen. „Boeren die zich aan-

die vorig jaar door 107 vrijwilligers 'belopen' werden, vertegenwoordigen 108 boerenbedrijven. Dit seizoen zijn er ongeveer 45 weekgroepen met bezig die wisselend van samenstelling zijn. Veenhuizen: „De ene keer gaan vijftien mensen erop uit, elders hebben we een groep die uit een persoon bestaat.“ Volgens de provinciaal coördinator, die vanuit Eindhoven opereert: komen de aanmeldingen uit alle hoeken en gaten van de maats-

Landelijk werken 4.000 boeren aan het project mee met een totale bedrijfsoppervlakte van 50.000 ha. Het aantal vrijwilligers bedraagt circa 2.500. Men hoopt in 1998 op maximaal 12.000 vrijwilligers 300.000 ha boerenland uit te komen. De dierges die van het boerenland

Advertentie

Minister brengt snip in veiligheid op 18 augustus.

Vanaf 18 augustus mag er niet meer gejaagd worden op hout- en watersnip, wintertaling, pijlstaart, slob-, tafel-, topper- en kuifeend. Daarvoor bedanken we onze leden en alle anderen die dit mogelijk hebben gemaakt en minister Van Aartsen voor dit besluit. Maar zijn de vogels nu écht veilig? De Flora- en

faunawet kent nog géén zorgplichtbepaling en biedt nog géén kader voor actieve beschermingsmaatregelen. Noódzakelijk om de verscheidenheid aan soorten te behouden. Wij vragen de minister om ook deze, voor de flora en fauna, wezenlijke begrippen in een goede, eigentijdse wet te verankeren.

Bedankt.

Vogelbescherming
NEDERLAND

Partner van BirdLife International. Wereldwijd actief voor vogels en natuur.

Informatie: (030) 693 77 00.

'De Baronie van Cranendonck' wil met wild „Jagen is het hele ja

Door Wim van Exel

EINDHOVEN – „Jagen is niet alleen het geweer pakken, een paar beestjes gaan schieten en weer naar huis. Het is het hele jaar het veld in met allerlei activiteiten en daar is iedereen bij gebaat.” Dat stelt voorzitter J. Ploos van Amstel van Wildbeheereenheid 'De Baronie van Cranendonck', die vanmiddag in Soerendonck het wildbeheerplan presenteert. Met het door de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging goedgekeurde plan in de hand wil De Baronie van Cranendonck naar buiten treden en zich actief opstellen in behartiging van belangen van jagers.

'Cranendonck' is een samenwerkingsverband van alle ja-

gers in een groot gebied ten zuiden van Eindhoven, waaronder het Leenderbos van Staatsbosbeheer. De WBE werd begin 1994 opgericht vanuit drie kleinere en is nu met een jachtterrein van ruim 10.000 hectare de grootste WBE in Noord-Brabant.

„De afgelopen jaren zijn wij vooral intern bezig geweest. Nu kunnen we meer naar buiten. Alle gemeenten, maatschappelijke organisaties en instanties op dit gebied krijgen dit plan. Elk jaar zullen wij het waar nodig aanpassen. Wat ons betreft kunnen buitengroeperingen daarin meedenken”, aldus Ploos van Amstel, voorheen hoofd milieuzorg van Philips en nu actief met een eigen milieuadviesbureau.

„Wij zijn een heel open club en het zou mooi zijn om wat gezamenlijke projecten te krijgen met anderen. Want de verbetering van de leefom-

beheerplan naar buiten treden

„naar het veld in met allerlei activiteiten”

EU 0607 g b

standigheden komt heus niet alleen de fazant ten goede”, vult P. van Asten hem aan. De in Luyksgestel woonachtige ondernemer is als voorzitter van de Commissie Wildbeheer de geestelijke vader van het wildbeheerplan.

Als voorbeelden van dingen waar de jagers zich in kunnen vinden en aan willen mee werken, noemt hij uilenprojecten van vogelwerkgroepen, inventarisaties door vogelaars en bijvoeren in de winter van andere soorten dan alleen bejaagbaar wild.

Het wildbeheerplan gaat uitvoerig in op de terreinen van de WBE, de natuurlijke omstandigheden, de wildstand en de bedreigingen daarvan, en het gewenste afschot per wild per soort. Zo wordt er volgens de jagers heel veel schade aangericht door kraaien en eksters en verwilderde katten en is het zaak die dus intensief te bejagen. En het schieten van patrijzen wordt

zeer beperkt nu deze vogel zich juist aan het herstellen is. De voorschriften in het vastgestelde plan zijn verplichtend voor alle ruim 150 jagers in het gebied.

Roofwild

De wildstand in het gebied is over het algemeen goed, aldus de WBE. Dat geldt echter ook voor de vossenstand en de roofvogels. „Het roofwild komt gestaag opzetten en doet flink wat schade aan bepaalde soorten. Zo is de wulpenstand erg slecht en gaan alle bodembroeders echt achteruit. Als je in het Leenderbos loopt, hoor je bijna geen zangvogels en dat ligt aan het roofwild, want het gebied leent er zich prima voor”, aldus Van Asten. De WBE wil streven naar een vossenstand van twee per 1000 ha.

Voor de wildstand is ook gunstig dat de landbouw weer wat meer gevarieerd wordt, met meer graanbouw in

plaats van alleen mais, en dat er door aanplant van singels en wallen meer dekking komt in het veld. „En bij een paddenpoel gaat ook een haas drinken”, heet het.

De stroperij hebben jagers en politie over het algemeen redelijk in de hand, is de inschatting van WBE Cranendonck. Dat zou mede komen omdat de agressieve stroperen, die enkele jaren geleden actief waren, door de aanpak in zuidoost-Brabant hun werkterrein verlegd hebben naar aangrenzende provincies.

Sentimenten

Tegenstanders zijn en blijven er, is ook het besef in WBE Cranendonck. En het gaat de jagers uiteindelijk ook om de 'oogst' in het jachtseizoen, beamen ze. „Bij een deel van de mensen roept de jacht veel sentimenten op. Doodschieten van een dier is iets dat een jager niet zou mogen doen. Maar als die dieren

dood gaan door ongelukken of ziektes als er teveel zijn, wat is dan het verschil”, aldus Ploos van Amstel.

Het werkgebied van de WBE Cranendonck wordt begrensd door de A2 in het oosten, de grens met Limburg en België in het zuiden en de Maast-richterweg in Valkenswaard in het westen. De noordgrens was de A67 boven Waalre, maar is inmiddels de rondweg in Eindhoven.

Het groengebied rond de Dommel in het zuiden van Eindhoven, met de sportparken, wordt door de gemeente Eindhoven verpacht aan de Aalster jagers. Want konijnen zitten overal. „Bij het Evoluon, de TUE, dat zijn plekken waar ze het goed uithouden en geen enkele vijand hebben, ook geen natuurlijke. En bij mij in de straat vlak bij de spoorlijn zie ik meer konijnen dan in het bos waar ik jaag”, aldus Eindhovenenaar Ploos van Amstel.

Eendenjacht van start

EJ 140896

DEN HAAG - Donderdag gaat het jaarlijkse jachtseizoen voor eenden open. „Een van oudsher glorieuze periode”, juicht de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging in haar clubblad. Voor natuurbeschermers zijn het echter maanden waarin de ergernis traditioneel tot het kookpunt ooploopt.

Volgens A.J. Beintema van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is 'uit het oogpunt van populatiebeheer de jacht niet nodig'.

PUBLIEKE OPINIE

Vogels

In het artikel over het wildbeheerplan van de wildbeheers-eenheid 'De Baronie van Cranendonck' wordt onder meer gesteld dat in het Leenderbos bijna geen zangvogels te horen zijn en bodembroeders ernstig bedreigd worden. Verwilderde katten, kraaien, vossen en roofvogels zouden hier aan schuldig zijn.

Onderbegroeiing (struikvormers en loofhoutsoorten) is belangrijk voor de aanwezigheid van zangvogels vanwege nestgelegenheid en voedselaanbod. Een heel groot deel van het Leenderbos bestaat echter uit dennen op arme zandgronden waarin onderbegroeiing niet of nauwelijks voorkomt. Derhalve leven er ook minder zangvogels. De vos en roofvogels die hier van nature voorkomen, hebben hier nauwelijks invloed op. In die gebieden van het Leenderbos waar een rijkere biotoop aanwezig is - zoals het Soerendonkse Goor en het natuurontwikkelingsproject 'De Achelse Kluis' - zitten, ondanks de aanwezigheid van roofwild en beperkte jacht, volop bodembroeders en zangvogels. Voedselaanbod en draagkracht van een gebied bepalen het aantal en de soorten; niet de aanwezigheid van roofwild.

EJ

2077

G. BOSSCHERS
Boswachter

Oranje's verminderen jacht bij Het Loo

EJ 270896

DEN HAAG/APELDOORN - De koninklijke familie zal beduidend minder gaan jagen op de Kroondomeinen bij paleis Het Loo in Apeldoorn. De wildstand zal naar een normaal niveau worden teruggebracht door minder of zelfs niet meer bij te voeren. Dan is er voor 'plezierjacht' weinig fauna meer over.

Kritisch Faunabeheer voerde rond de jaarwisseling actie tegen de koninklijke plezierjacht bij Het Loo, waar de wildstand bewust hoog werd gehouden. De organisatie deed een oproep om faxen te sturen naar de voor zijn plezier jagende prins Willem-Alexander. De actie sloeg bijzonder aan en kreeg veel aandacht in de media. Zelfs de Zwitserse radio besteedde er aandacht aan.

Uit een onderzoek van het tv-programa Deadline bleek dat 80 procent van de Nederlanders vindt dat de prins zich van plezierjacht moet onthouden en de helft van de Nederlanders zelfs van oordeel is dat politiek Den Haag moet ingrijpen. De Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) wilde gisteren niet bevestigen dat deze commotie een rol heeft gespeeld in het besluit om de jacht te beperken. Koningin Beatrix moet echter wel gevoelig voor de publieke opinie worden geacht. Zij is bij voorbeeld erg beducht voor negatieve ontwikkelingen zoals die zich bij de Britse koninklijke familie hebben voorgedaan.

Maar volgens de RVD sluit zij met haar voornemen alleen maar aan op de Flora-

en Faunawet waarmee Minister van Aartsen (natuur) op de proppen is gekomen, tot verdriet van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging trouwens. Van Aartsen wil de jacht flink beperken. Op bepaalde dieren mag straks alleen maar worden geschoten als ze daadwerkelijk schade aanrichten. Die schade moet dan eerst worden vastgesteld door jachtcommissies. De provincies kunnen dan, op voordracht van die commissies, een ontheffing van het jachtverbod verlenen. De dieren die nu beter beschermd gaan worden zijn ganzen, vossen, eksters, heren en reeën. Alleen wilde eenden, fazanten, patrijzen, hazen, konijnen en houtduiven kunnen dan nog zonder al te veel problemen worden geschoten.

Van Aartsen beperkt vrije jacht tot nog maar zes diersoorten

VK 140896

Van onze verslaggever

AMSTERDAM

Minister Van Aartsen van Natuurbeheer wil de jacht drastisch beperken. Het aantal vrij bejaagbare wildsoorten wordt teruggebracht van 29 naar 6: wilde eend, fazant, patrijs, haas, konijn en houtduif. Op de 23 geschrapte soorten mag slechts met een vergunning worden gejaagd als vaststaat dat ze schade veroorzaken.

Dit blijkt uit de Memorie van Antwoord bij de nieuwe Flora- en Faunawet, die Van Aartsen donderdag aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Deze wet moet in de plaats komen van een aantal 'groene wetten', zoals Vogelwet, Jachtwet en Natuurbeschermingswet.

De jagersvereniging KNJV wijst de wijziging van het beleid volledig af, omdat ze gebaseerd zou zijn op emoties en niet op ecologische argumenten. 'Als dank voor hun jarenlange inzet voor natuurbeheer worden jagers nu het bos in gestuurd', aldus KNJV-directeur G. Alferink. 'De minister lijkt direct onder invloed te staan van de anti-jachtlobby.'

De organisaties die actie tegen de jacht hebben gevoerd, reageren sceptisch. 'Eerst zien, dan geloven', zei een woordvoerder van de Dierenbescherming gisteren. De Stichting Kritisch Faunabeheer (SKF) is pas tevreden als de jacht alleen in geval van schade wordt toegelaten en de plezierjacht dus verboden wordt. Beide organisaties verbazen zich erover dat de jacht op de patrijs openblijft.

Tot de 23 soorten waarvoor in de toekomst een vergunning nodig is, behoort het grofwild: edelhert, damhart, ree, moeflon en wild zwijn. Verder betreft het de groep schadelijk wild (zwarte kraai, ekster, vlaamse gaai, kauw en vos) en een groep watervogels: grauwe gans, kolgans, rietgans, smient en meerkooi.

De laatste groep bestaat uit de acht onschadelijke trekvogels waarop de jacht al eerder werd verboden: pijlstaart, wintertaling, watersnip, houtsnip, kuifeend, slobbeend, tafeleend en toppereend.

De KNJV is bang voor bureaucratistische toestanden als de provincies vergunningen moeten gaan afgeven voor de jacht op bijvoorbeeld ganzen die in het vroege voorjaar scha-

de aanrichten in graslanden. Deze toename van de bureaucratie staat haaks op het streven van het kabinet om te 'dereguleren', aldus de KNJV.

Uit de toelichting van Van Aartsen blijkt echter dat voor een aantal schadelijke diersoorten een jachtvergunning landelijk zonder veel administratie geregeld kan worden. Dat geldt ook voor vier soorten die niet in de jachtwet werden genoemd: kokmeeuw, zilvermeeuw, spreeuw en mol.

De minister constateert in de Memorie van Antwoord dat Nederland met dit beleid aanzienlijk verder gaat dan waartoe het internationaal verplicht is. In Nederland zijn straks slechts vier vogelsoorten bejaagbaar; in Engeland, Denemarken en Frankrijk zijn het er vijftig. Daarmee loopt Nederland voorop in de bescherming van vogels.

Van Aartsen stelt verder vast dat zijn opvattingen in de Tweede Kamer worden gesteund. Een meerderheid vindt bijvoorbeeld dat bescherming van dieren uitgangspunt van de wetgeving moet zijn. En er is ook een grote mate van overeenstemming over een verbod van de jacht op trekwild.

Die vreemde meneer is vogelaar

VK 2006

Wie is toch die bebaarde man met groene jas en dito tas, die bij het krieken van de dag schijnbaar doelloos het polderland doorkruist? Wie is die vreemde man die zich geregeld bukt om een uit de lucht gevallen uitwerpsel aan een nader onderzoek te onderwerpen, die man wiens hand vergroeid lijkt met zijn verrekijker? Die vreemde man is vogelaar, bespot en onbemind, maar stug volhardend in zijn hobby.

Tallose boeken zijn geschreven over de vogel en zijn gedrag. Nog nooit is beschreven hoe de psyche werkt van de menssoort die al deze boeken tot zich neemt en zelf regelmatig een *grutto* of *kievit* besluipt. In zijn boek *Wegwijzer voor aankomende vogelaars* probeert 'vogelgek' Vic Langenhoff zijn gedrag en dat van zijn medevogelaars te verklaren.

Een vogelaar is volgens Langenhoff niet normaal. 'Een vogelaar beleeft de seizoenen anders, hij meet de lente niet aan de kalender, maar aan de eerste roep van de *tijftaf* in het bos. Hij communiceert wel met medemensen, maar altijd met een half oog naar de lucht, waar plotseling het silhouet van een roofvogel zou kunnen verschijnen. Hij volgt de ellende van het Journaal, maar vraagt zich onwillekeurig af of het misschien de *kleine vliegenvanger* was, die hij op de achtergrond van het interview, ergens in Midden-Europa, hoorde zingen.'

Vogelaars bij Monster. FOTO MARTIN DE JONGE, ILLUSTRATIES UIT PETTERSONS VOGELGIDS

vliegenvanger die een nestje had in een nisje waarop hij vanuit de klas kon uitkijken.

Van zijn laatste schooljaar herinnert hij zich voora' de *steenuil* die zich in een kastanjeboom voor de school ophield. De tussenliggende jaren struinde Langenhoff door bossen en moerassen. Hij leerde de vogels kennen.

In zijn boek vraagt Langenhoff zich af wat dat nu toch precies is, dat 'gegrepen worden door vogels'. Het appelleert volgens hem aan een oeroud instinct, het instinct van de jager.

Maar Langenhoff denkt ook aan het oerbeeld van de vredelievende vruchtenplukker, 'samen met de vogels wiegend in de boomkruinen, waarnaar

we onbewust terugverlangen in de hitte en de agressie op de vlakte'. De vogelaar is vriendelijk, of in elk geval ongevaarlijk.

Juist wanneer Langenhoff in zijn boek tot de kern komt van zijn pas-

sie, wanneer hij het karakter van de vogelaar bijna heeft verklaard, schrikt hij terug. Waarschijnlijk vond de auteur het de hoogste tijd zijn kennis te etaleren. De vele pagina's die volgen gaan over zomer- en wintergasten, baltsgedrag en broedseizoenen. Het gedrag van *tuinfluiters*, *grasmussen* en *bejijsters* wordt uitgelegd, zoals dat al in duizend andere boeken is gedaan. De vogelaar kruipt weer in zijn schuilhut. Robert van Gijssel

Vic Langenhoff raakte al op jonge leeftijd in de ban van de vogel. Als scholierje verbaasde hij zich over zijn leraren die elkaar op een mooie dag in maart in grote opwindung een verrekijker doorgaven.

Kleine Vic keek omhoog en zag niets, terwijl zijn docenten met schorre kelen riepen dat de *ooievaars* terug waren. Vanaf die zomer ging een wereld voor Langenhoff open. Hij hoorde en zag zijn eerste *wulpen* baltsen boven de Kemp-

sche hei, hij zag zijn eerste *kwartels* 'slaan' in blauwgroene roggeakkers. Langenhoff was gegrepen door een passie. Het leverde hem ongenoege op uit een niet-begrijpende omgeving, maar dat interesseerde Langenhoff maar weinig. Langenhoff was gelukkig.

De jonge vogelaar Langenhoff moet zijn jeugd in eenzaamheid hebben doorgebracht. Van zijn eerste middelbare-schooljaar herinnert Langenhoff zich vooral de *grauwe*

Roofvogel valt trimmer aan

EJ 190676

Waddenbulletin 96-1

VELDHOVEN - Op de Eindhovenseweg, ter hoogte van Zandoerle, is gisterochtend een trimmer door een roofvogel aangevallen. De man kreeg eerst een klap van de vleugels van het dier, waarna de vogel met zijn klauw vier punten in nek van de trimmer zette. Het beest, vermoedelijk een buizerd, ondernam daarna nog twee pogingen. Hevig bloedend en met een stok wist de man de vogel van zich af te houden. De onfortuinlijke trimmer is echter vorige week op hetzelfde traject ook al door een roofvogel belaagd. De man hoorde een zoevend geluid en werd toen op zijn kruin geraakt. Toen raakte hij niet gewond. De man heeft de wond laten behandelen en een tetanusinjectie gehaald. Voorlopig zal hij een andere trimroute kiezen.

Ooievaars in Deurne

DEURNE - Jong en oud kijken omhoog. Sommigen hebben verrekijkers tewoorschijn gehaald, anderen fototoestellen met telelenzen of videocameras. Een automobilist doet stapvoets, rijdend verwoede pogingen te zien wat er daarboven aan de hand is en komt legen de stoeprand tot stilstand. Het beste uitzicht hebben bewoners van bejaardenhuis De Nieuwenhof.

Tientallen ootevaars zijn gisteravond neergestreken op de Wilibrorduskerk in Deurne-centrum. Eén voor één zochten ze een goed plekje voor de nacht: hoog en droog. Samen stelen ze de show. Het is een spektakel dat zich in zuidelijke landen veel vaker afspeelt, maar in Nederland uiterst zelden te aanschouwen is.

„Ik heb hier in Deurne nog nooit een ooievaar gezien”, zegt een man van middelbare leeftijd. „Tenslotte, niet dat ik me kan herinneren.

Ik wist niet dat ze in zulke grote groepen vlogen.”

Af en toe klepperend in het schijnsel van de lampen die de kerk elke avond verlichten, wachten de ootevaars gelaten op de duisternis. „Kijk nou komen er straks veel kindjes”, grapt een vader tegen zijn dochtertje.

Dat tuurt aandachtig omhoog, maar vindt de dieren toch niet iets te ver weg om echt interessant te zijn. *ED* *2 foto's*

Toon Voets, de nieuwe regio-consulent van Vogelbescherming Nederland

E. D. No 6 j 6

Extra aandacht vogels Strabrechtse Heide

EINDHOVEN - Vogelbescherming Nederland heeft een vijfde regio-consulent. Toon Voets uit Oss krijgt de regio zuid onder zijn beheer. Hieronder valt Oost-Brabant vanaf Tilburg, Limburg, de Achterhoek en het rivierengebied. Speciale aandacht in de regio Eindhoven gaat uit naar vogels op de Strabrechtse Heide. „De Strabrechtse Heide is een zogenaamd 'wetland'. 'Natte gebieden' in Nederland krijgen internationaal de prioriteit. Daar verblijven namelijk veel bedreigde vogelsoorten”, aldus Voets. „Op de Strabrechtse Heide verblijven in september kraanvogels om te rusten tijdens hun trek naar het zuiden.” De meeste wetlands, met als grootste het waddengebied, liggen in de kustprovincies.

• De nieuwe regio-consulent van de Vogelbescherming voor Oost-Brabant Toon Voets.

Op de Strabrechtse Heide moet volgens Voets ook het grondwaterpeil in de gaten worden gehouden. „Wanneer het waterpeil laag is, komen de vennen droog te staan. Een kleine fuut, die het water uit de vennen nodig heeft, verdwijnt dan uit zo'n gebied”, legt Voets uit. Dit soort situaties worden beleidsmatig aangepakt, omdat de Vogelbescherming geen directe maatregelen kan nemen. „Wij signaleren en geven plaatselijk vogelgroepen adviezen over de instanties die ze kunnen benaderen om problemen op te lossen. Als het komt tot een procedure, geven we ook juridische steun.”

Takenpakket

De regio-consulent heeft ver-

der twee hoofdtaken. Het landelijk beleid van de Vogelbescherming uitdragen naar de plaatselijke vogelwerkgroepen en die werkgroepen ondersteunen en adviseren bij hun activiteiten. „Maar als bijvoorbeeld iemand ziet dat er- gens vogelnestjes worden vernietigd terwijl daar vogels zitten te broeden, dan mogen ze me dat natuurlijk melden”, vertelt Voets, die zijn kantoor bij de Brabantse Natuur Federatie in Tilburg heeft. „Vogelnestjes weghalen of vogels storen tijdens de broedtijd is namelijk strafbaar. Ik grijp dan niet zelf in, maar verwijs

mensen door naar de juiste instantie.”

De liefde voor vogels is bij Toon pas op latere leeftijd gegroeid. „Als kind woonde ik wel bij de bossen, maar vogels hadden niet mijn speciale aandacht. Later trek je met mensen op die veel over vogels weten en zo groeit die interesse”, vertelt de nieuwe regio-consulent. „Vogels zijn vrij en zijn veel minder gebonden dan andere diersoorten. Zo vind ik het bijvoorbeeld erg interessant om te weten hoe een gierzwaluw ieder jaar duizenden kilometers

vliegt om te overwinteren in Afrika. Ze gaan zowel in Nederland als in Afrika elk jaar naar dezelfde plek. Ik vraag me dan af hoe die vogels de weg kunnen vinden.” Toon Voets is ook al vijftien jaar lid van de Vogelwerkgroep van IVN Oss. Hij neemt daar een klein bos onder zijn hoede waar hij in het voorjaar voor de plaatselijke vogelwerkgroep de broedparen telt. „Dit jaar heb ik daar de blauwborst weer gezien. Dat is echt geweldig, want voor een blauwborst moesten we eerst helemaal naar Leiden”, aldus de vogelliefhebber.

VOOR U GELEZEN

JAN WOUTERS

In een Belgische krant, ik meen Le Soir, van begin mei stond een interessant artikel over onderzoek aan de Zwarte Ooievaar. Het gaat goed met deze soort in België, in 1995 zouden er in de bossen rond Bastogne al zo'n 20 paar gebroed hebben.

Om de omzwervingen van deze vogels te kunnen volgen, had men in de buurt van Bastogne een jonge Zwarte Ooievaar gevangen en voorzien van een zendertje. De signalen van de zender werden opgevangen via satellieten. Daardoor kon men de verplaatsingen van de vogel volgen zonder hem voortdurend achterna te zitten.

De vogel werd half juli gezenderd, toen hij enkele weken uitgevlogen was. In de periode voor de trek, zwierf de jonge ooievaar rond in een groot gebied rond zijn geboortestreek. Vooral in de richting oost-west, minder naar het noorden en zuiden. Hij kwam vaak weer wel slapen in de buurt van de nestplaats, maar maakte uitstapjes tot meer dan 50 km. Blijkbaar wordt dan de omgeving verkend en geschikte voedselgebieden ontdekt. Mogelijk wordt ook het oriëntatievermogen getraind.

Half augustus ging de vogel trekken. 's Morgens bleef hij dan in de buurt van de plaats van overnachten, waarschijnlijk om te fourageren. Aan het eind van de voormiddag vertrok hij dan om in de middag zo'n 80 tot 100 km af te leggen. Er stond in het krantartikel een kaartje bij waarop de route was ingetekend die hij gevolgd had. Via Lac du Der en ten westen van het Centraal Massief naar zuidwest Frankrijk, waarna hij de Pyreneeën links liet liggen. Daarna midden door Spanje naar het zuiden.

Als ik het me goed herinner was hij in 18 dagen bij Gibraltar. Daar stak hij de straat van Gibraltar over en toen viel de zender uit. Waardoor was niet duidelijk,

technisch falen of menselijk ingrijpen kon geen van beide uitgesloten worden.

In elk geval is dit een elegante onderzoeksmethode die nog veel onbekende zaken aan het licht kan brengen. Volgens de krant was men dan ook van plan om dit jaar weer een of meer Zwarte Ooievaars met een zendertje uit te rusten.

In BTO-News van maart-april 1996 staat een stuk over de effecten van een vorstperiode op aan de kust overwinterende steltlopers. In de afgelopen koude winter hebben veel steltlopers aan de kusten van het Verenigd Koninkrijk het zeer zwaar gehad net als in Nederland. In het gebied van de Moray Firth in Schotland werden behalve Scholeksters en Wulpen ook Houtsnippen op het strand dood gevonden.

Maar ook de ter plaatse overwinterende IJslandse Tureluurs hadden het zwaar te verduren. Tellingen in het gebied in december '95 en januari '96 lieten een sterke afname zien van de aantallen Tureluurs in die maand, de grootste daling in de laatste zeven jaar. Er werden echter geen dode Tureluurs op het strand gevonden, maar dat kan het gevolg zijn van de activiteiten van aaseters als Grote Mantelmeeuw en Bonte Kraai.

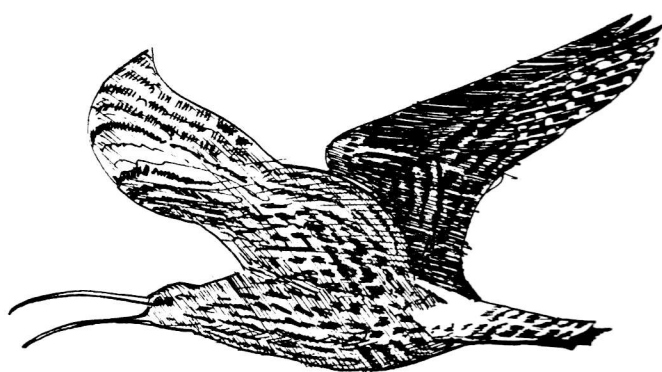
Voor de koudeperiode van eind december lag het percentage jongen in de populatie op ongeveer 30%. Daaruit bleek dat de Tureluur in 1995 een gemiddeld broedresultaat had geboekt. Na de koudegolf was er nauwelijks meer een jonge Tureluur aanwezig. In een groep van 210 voor ringonderzoek gevangen vogels zaten eind januari maar 3 jongen.. Het is wel bekend dat jonge steltlopers niet zo goed zijn in het opslaan van vet onder koude weersomstandigheden als de ouden.

Het is nog niet zeker of de afwezige jongen dood zijn gegaan of waren weggetrokken. Terugvangsten van eerder geringde jongen moeten hierover uitsluitsel geven. Tijdens eerdere invallen van vorst is het wegtrekken in elk geval nog niet waargenomen.

In tegenstelling tot de Tureluurs hadden de Bonte Strandlopers geen centje pijn. In een groep tijdens de koudegolf gevangen Bonte Strandlopers lagen de

gewichten iets boven de gemiddelde wintergewichten. Bij een net na het vriesweer gevangen groep lagen de gewichten nog iets hoger. Ook het percentage juvenielen bleef gelijk voor en na de vorstperiode.

Hoewel ook bij de Bonte Strandloper de getelde aantallen afnamen van december naar januari, lijkt deze soort toch in staat te zijn om gedurende zo'n gure periode voldoende voedsel te vinden.

VOGELVARIA

WEIDVOGELBESCHERMING

Eind augustus. De zon laat zich van de goede kant zien, het is fijn om buiten te zitten en je gedachten terug te laten gaan naar het voorjaar. Na een lange winter, overgaand in een droge periode is het toch nog goed gekomen met de weidevogels in mijn gebied.

Ze waren wat laat terug uit het overwinteringsgebied, terwijl de boer op tijd bezig was met het injecteren van het weiland. Het gras was op sommige plaatsen al te hoog voor de Kievit, zodat ze uitweken naar de maisvelden. Weinig verstoring voor deze vogels, alle nesten zijn uitgebreed. En als er dan twee per nest worden grootgebracht ben ik tevreden.

De Wulp heb ik een paar keer gezien, maar tot een broedsel zijn ze niet overgegaan. De Grutto is er niet geweest, daar was het terrein ook te droog voor. Twee koppels Scholeksters hebben hun jongen laten zien. Op het prikkeldraad was regelmatig de Roodborsttapuit te zien. De Patrijzen en Fazanten maakten het geheel compleet.

Na het plaatsen van bordjes 'Weidevogelbescherming' was het gras platgetrapt door mensen. Waarschijnlijk om te kijken of ze iets zagen. Ik heb de bordjes iets langer laten zitten.

Een gedeelte van mijn gebied wordt beheerd door een jong stel met paarden. Die hebben zelf de bordjes geplaatst en het veld in de gaten gehouden. Ook zij hadden met jong grut te maken. Een nest Kieviten is daar uitgekomen. Ze waren met vieren.

Op een gegeven moment zijn de ouders ze aan het weglukken van het nest naar een ander gebied. Hierbij moet het riviertje de Keersop zwemmend overgestoken worden. De ouders vliegen er over heen, aan de andere kant de jongen aan het roepen. Ze gaan alle vier het water in, schuin overstekend naar de andere kant. Dat lukt aardig totdat de oever als hindernis opdoemt. Drie jongen lukt het om eruit te klauteren, terwijl er een achterblijft. Dit wordt gezien door de grondeigenaar. Die doet zijn schoenen, sokken en broek uit, en gaat het water in om het ene jong te redden. Dat lukt net op tijd, zodat ze weer compleet zijn.

Dit verhaal is echt waar gebeurd in Westerhoven. Over vogelbescherming gesproken.

PIET WUYTS

LEERZAME ERVARINGEN MET ROOFVOGELS, EN UILEN.

In de bossen rond Westerhoven heb ik dit jaar de kans gekregen om met de roofvogels kennis te maken. Wat ik geleerd had bij de vogelwerkgroep kwam goed van pas. Zo heb ik twee nesten van de Sperwer gevonden. Van een nest heeft Jan Wouters de jongen kunnen ringen. Bij het andere waren we te laat want de jongen zaten al op de rand van het nest, klaar om uit te vliegen. Jammer.

In Westerhoven hebben we ook een nest jonge Torenvalken geringd. Die zaten in een nestkast. Volgende keer handschoenen meenemen, weer iets geleerd.

Met een groep van 5 man, onder leiding van Peer Busink, zijn we op pad geweest om jongen van de Havik en Buizerd te ringen. Ik heb ze in mijn hand gehad en ik ben nu nog onder de indruk van deze prachtige jonge vogels. Om bij het nest de komen van de Buizerd moet er flink geklommen worden, maar we hadden er een goeie bij, in de persoon van Harold. Voor hem is het mooiste moment als hij over de rand van het nest kan kijken, en de jongen erin ziet zitten.

De Bosuil heeft mij ook goed bezig gehouden dit jaar, voordat ik tevreden was. En eigenlijk..... Volgende keer eens proberen om met een paar man de vogel op te sporen.

PIET WUYTS

EEN DAG VOGELXCURSIE OP VliegBASIS EINDHOVEN

Op een morgen in april verzamelden Willem Veenhuizen, Guus Nas, Paul Janssen, Ben Jacobs en ondergetekende zich aan de hoofdpoot van de vliegbasis Om 9.00 werden we opgehaald met het gele busje van de 'Vogelwacht'. Op het bureau werden we welkom geheten door de heren Rein van der Heiden en Wim Keting. Onder het genot van een kopje koffie werd ons verteld wat de Vogelwacht zoal doet op de basis:

- Vogels tellen
- Inventariseren van soorten
- Beschermen van vogels
- Indien nodig verjagen van vogels op de start- en landingsbanen.
- Padden- en vlinderprojecten

Alles wordt op lijsten ingevuld en per computer verwerkt.

Als de koffiepauze voorbij is, gaan we met het busje het veld in. Zo komen we zelfs in alle uithoeken van de vliegbasis. Onderweg zien we Fazanten en Kieviten. Er wordt gestopt voor het bekijken van nesten van Grutto's, Wulpen en Kieviten. Alle nesten zijn bebroed. Aan de grootte van de eieren is te zien van welke vogel het nest is. Verderop zien we twee Scholeksters die aan het pieten zijn.

We stappen weer in het busje. Op een gegeven moment zien we een Torenvalk en een Buizerd in de lucht. Op de grond zien we een koppel Patrijzen die er snel van door gaan. De heer van der Heiden wijst ons op de Veldleeuwerik en de Boerenzwaluw hoog in de lucht. De ochtend vliegt om en we gaan weer naar het bureau om te eten.

Nadat we onze lunchpakketten verorberd hadden zijn we weer het veld ingegaan. Aangekomen bij een gebied waar bomen staan zijn we op zoek gegaan naar een horst. We hadden al een paar keer een Buizerd gezien, en het gezegde van wie zoekt zal vinden, ging ook voor ons op. We hebben de horst gevonden, de Buizerd zat er zelfs nog op maar vloog er later af. In het bos zagen we een specht en een Vlaamse Gaai. Langs de landingsbaan vonden we het nest van een Wulp. Bij het landen van de vliegtuigen blijft deze vogel gewoon op zijn nest zitten. We sloegen ook nog een gevecht gade van een Buizerd en drie kraaien, heel fascinerend was dat.

Er viel dus heel wat te beleven op zo'n dagje vliegbasis. Samen met de vogelwacht hebben we afgesproken dat indien er van onze kant behoefte is aan een excursie, deze gerealiseerd kan worden. Een keer in het voorjaar en een keer in het najaar. Maximaal 6 personen kunnen er aan deelnemen. Ikzelf ben bereid om hiervoor contactpersoon te blijven.

Het was een leerzame dag voor ons allen. Na de heren bedankt te hebben, zijn we weer huiswaarts gegaan.

MINKE BOZUWA

VOGELS EN VliegERS

Ik vlieger met stuntvlieggers en als er maar een beetje wind staat, ben ik te vinden in het grote park bij de kasteelruïne in Deurne. Hier stond ik met een kleine vlieger een beetje te stunts, komt er ineens een vrouwtje Sperwer onderdoor vliegen die er heel even achteraan gaat. Daarna verdween ze weer snel.

Een uur daarna komt er weer een Sperwer uit het niets tevoorschijn weer onder de vlieger door. Deze keer vloog ie 'op zijn dooie gemak' er onder door.

In de Canadese Populieren zit een grote kolonie Roeken met wat Kautwtjes, die vliegen om de vlieger heen en houden afstand.

HANS SCHRADER

VOGELS EN VLIEGERS 2

Er zijn tegenwoordig vliegers te koop in allerlei vogelsilhouetten. Ik sprak iemand die een vlieger in de vorm van een Buizerd had, ongeveer op ware grootte. Toen deze vlieger op ongeveer 200 meter hoogte stond, kwamen er twee Buizerden omheen schroeven.

HANS SCHRADER

WAARNEMING VAN EEN HOP

Op de avond van 2 mei 1996 was ik op het landgoed Ten Vorsel in Bladel. In het beekdal van de Grote Beerze zaten veel Wilde Eenden, een Wulp en een koppeltje Patrijzen. Toen ik weer richting huis wilde gaan, vloog er plotseling een Hop op uit de berm. Hij vloog in een fruitboom in het boomgaardje bij een boerderij. Ik heb hem daarna ondanks veel speuren met de kijker niet meer gezien.

Het lijkt erop dat de Hop de laatste tijd weer meer wordt gezien. Zo heeft er in 1995 in Casteren blijkbaar een gebroed. Volgens het boek 'Dieren van onze landschappen' van K. Hana uit 1943 kwam de Hop toen nog geregeld voor in het zuidoosten van ons land.

TONNY VAN DER VLEUTEN

Naschrift redactie: Ook in 1996 zou de Hop weer in Casteren gezeten hebben, zo willen de geruchten. (Zie ook SOVON Nieuws van september '96.) Maar er zijn mij verder geen waarnemingen bekend. Overigens ligt Ten Vorsel precies ten zuiden van Casteren! De waargenomen vogel kan goed daar naar op weg geweest zijn.

In de Belgische regio tussen Turnhout en Postel heeft dit jaar eveneens een Hop gebroed volgens Marc Smets. Misschien door jongen van 1995 uit Casteren?

WAARNEMING VAN EEN ZINGENDE ROODMUS OP DE LANDSCHOTSE HEIDE

Op 31 mei 1996 was ik op de Landschotse Heide om vogels te ringen in het kader van het Constant Effort Site project. Tijdens het controleren van de netten werd mijn aandacht getrokken door de vreemde zang van een vogel, die ik ergens van herkende, maar niet uit de Kempen. Ja, dat moet een Roodmus zijn. Die had ik op Schiermonnikoog gezien en gehoord.

De vogel zat op 10 meter van het net te zingen, maar ik kon hem eerst niet zien. Toen ik zijn zang imiteerde kwam hij nog iets dichterbij, maar hij zat nog steeds achter een wilgestruik. Ik dacht al, als ik hem niet te zien krijg, ben ik er toch al vrijwel zeker van dat het een Roodmus is. Dan kan ik thuis zijn zang even opzoeken om dat de bevestiging.

Gelukkig hij bleef zingen en kon ik zo gaan staan dat hij in beeld kwam. Met de verrekijker kon ik zien dat het inderdaad een Roodmus was. Een vogel ter grootte van een Groenling met een musachtig uiterlijk, niet rood, maar grijsbruin met een gevlekte borst. Zijn stuit heb ik niet gezien. Als hij dan ook nog zingt, is het een jong mannetje.

Na vijf minuten was hij weg. Ik heb hem later niet meer gezien of gehoord. Waarschijnlijk is het een rondzwervend exemplaar geweest. Dus (nog) geen geldig territorium of broedgeval. De datumgrenzen voor de Roodmus zijn bij het BMP 10 en 30 juni. Aangezien de soort zich in Nederland uitbreidt, valt te verwachten dat hij zich ook in de Kempen vaker zal vertonen. Er zijn twee eerdere waarnemingen in de Kempen: een zingend mannetje bij Hanevoet enkele jaren geleden en een mannetje foeragerend op 14 augustus 1994 bij Hulsel.

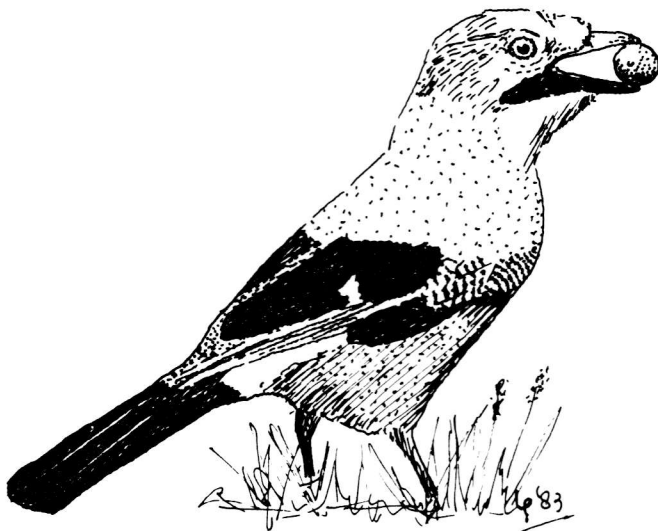
JAN WOUTERS

WIST U DAT . . .

- De vogeltrek al weer volop aan de gang is.
- Het broedseizoen dus echt voorbij is.
- De weidevogelbeschermers hun tijd goed hebben besteed.
- Voor de roofvogels het broedseizoen ook niet slecht is verlopen.
- Veel leden van de Vwg een of meer nesten van roofvogels gevolgd hebben.
- De top op dat gebied uiteraard het Buikheide-team is.
- De twee enthousiastste leden hiervan Jacques en Albert zijn.
- Zij ontzettend veel tijd in het veld doorgebracht hebben.
- De resultaten er dan ook niet om liegen.
- Het hoogtepunt natuurlijk de vondst van een Wespendif was.
- Nu het trektellen weer de aandacht vraagt.
- Piet daarom maar is afgereisd naar Falsterbo.
- Deze vaste samensteller van 'Wist U dat..'. aflossing van de wacht zoekt.
- Hij na zijn oproep in de vorige Blauwe Klauwier nog geen reactie gehad heeft.
- Ik als invalkracht deze rubriek nu vul.
- Als de opvolger het net zolang volhoudt als Piet, er ook wel een reisje naar Falsterbo aan zal zitten.
- De plaatsvervanger van Piet bij hem een gratis spoedcursus spreuken kan volgen.
- Ik nu bedenk: Ben je al dan niet gevat, meldt je aan voor 'Wist U dat...'

Houdoe,

Jan

VOGELASIEL VOOR DE KEMPEN :

Vogelasiel Someren
Toon en Marij de Smit
Boerenkamplaan 32
5712 AE Someren
tel. 0493-493564

STEUNPUNT ROOFVOGELVERVOLGING:

Vogelasiel Someren tel. 0493-493564.

ADRESSEN BESTUURSLEDEN :

Voorzitter: Peer Busink
De Stille Wille 34
5091 WB Oostelbeers. 013-5133699.

Secretaris: Jan Kolsters
Van Nuenenstraat 96
5503 CL Veldhoven. 040-2538248.

Penningmeester: Huub Knubben
Sansovinostraat 24
5624 JX Eindhoven. 040-2460363.

Biologisch
secretariaat: Hans Hermans
Provincialeweg 138
5503 HK Veldhoven. 040-2547152.

Algemeen lid: Pieter Wouters
Lensheувel 37
5541 BA Reusel. 0497-643049.

en: Willem Veenhuizen
Bussele 32
5641 PB Eindhoven. 040-2816913.

Opvang
nieuwe leden: Albert Vrijaldenhoven
Broekweg 25
5503 GA Veldhoven. 040-2537251.

INHOUD: jaargang 22 no. 3 (1996)

Peer Busink	Trektellen in de Kempen: najaar 1995.	1
Willem Veenhuizen en Jan Wouters	De Huiszwaluw (<i>Delichon urbica</i>) in de Kempen in 1995..	6
Hans Hermans	Nachtzwaluw-inventarisatie van het Leenderbos en de Groote Heide in 1996.	10
Hans Hermans	Knobbelzwanentelling 1996.	12
Ton Geerts	Ingezonden brief.	13
Huub Knubben	Knipselkrant.	14
Jan Wouters	Voor U gelezen.	20
VOGELVARIA		
Piet Wuyts	Weidevogelbescherming.	22
Piet Wuyts	Leerzame ervaringen met roofvogels en uilen.	22
Minke Bozuwa	Een dag vogelexcursie op vliegbasis Eindhoven.	24
Hans Schrader	Vogels en vliegers.	24
Hans Schrader	Vogels en vliegers 2.	25
Tonny van der Vleuten	Waarneming van een Hop.	25
Jan Wouters	Waarneming van een zingende Roodmus op de Landschotse Heide.	25
Jan Wouters	Wist U dat...	26

Tekeningen: E. van Asseldonk
M. Bakermans (voorpagina)
H. Bierens
F. Geven
L. Peeters
H. Ragas